

"ਸਹਿਯੋਗ ਰਾਹੀਂ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ"

ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੀ ਵੱਡੀਆਂ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ

(6 ਜੁਲਾਈ 2021 – 14 ਜੂਨ 2023)

(ਏ) ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਦਾ ਆਰਥਿਕ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ

1. ਪੀਏਸੀਐੱਸ (PACS) ਨੂੰ ਬਹੁ-ਉਦੇਸ਼ੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਾਡਲ ਉਪ-ਨਿਯਮ

ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਿਤਧਾਰਕਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 05 ਜਨਵਰੀ, 2023 ਨੂੰ ਪੀਏਸੀਐੱਸ ਵਾਸਤੇ ਮਾਡਲ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਨਾਲ ਪੀਏਸੀਐੱਸ/ਐੱਲਏਐੱਮਐੱਸ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸੋਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਡੇਅਰੀ, ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ, ਸਟੋਰੇਜ ਆਦਿ ਜਿਹੇ 25 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਵੇਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਨਵੇਂ ਮੌਕੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੇ। ਹੁਣ ਤੱਕ 23 ਸੂਬਿਆਂ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਜ ਤਰੱਕੀ ਤੇ ਹੈ।

2. ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ ਰਾਹੀਂ ਪੀਏਸੀਐੱਸ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ

ਕੁੱਲ 63,000 ਫੰਕਸ਼ਨਲ ਪੀਏਸੀਐੱਸ/ਐੱਲਏਐੱਮਐੱਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਨੈਟਵਰਕ ਰਾਹੀਂ ਨਾਬਾਰਡ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ 24 ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ 4 ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਮਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਕੁੱਲ 58,383 ਪੀਏਸੀਐੱਸ ਦੇ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਹਾਰਡਵੇਅਰ ਖਰੀਦ, ਡਿਜੀਟਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਪੋਰਟ ਸਿਸਟਮ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁੱਲ 437.17 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਨਾਬਾਰਡ ਦੁਆਰਾ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਟੀਗ੍ਰੇਟਿਡ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਰਡਵੇਅਰ ਦੀ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਸਿਸਟਮ ਇੰਟੀਗਰੇਟਰ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਪਹਿਲ ਪੀਏਸੀਐੱਸ ਵਿੱਚ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਏਗੀ।

3. ਹਰੇਕ ਪੰਚਾਇਤ/ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਮਲਟੀਪਰਪਜ਼ ਪੀਏਸੀਐੱਸ/ਡੇਅਰੀ/ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ (2 ਲੱਖ ਨਵੀਆਂ ਸੇਸਾਇਟੀਆਂ) ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ

ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਵੱਲੋਂ 15 ਫਰਵਰੀ, 2023 ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਅਗਲੇ 5 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ/ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ 2 ਲੱਖ ਨਵੀਆਂ ਬਹੁ-ਮੰਤਵੀ ਪੀ.ਏ.ਸੀ.ਐੱਸ./ਡੇਅਰੀ/ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਟੀਚਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਹਿਤ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਤਰ-ਮੰਤਰਾਲਾ ਕਮੇਟੀ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਤਾਲਮੇਲ ਕਮੇਟੀ, ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਵਿਕਾਸ ਕਮੇਟੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਵਿਕਾਸ ਕਮੇਟੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਸਾਰੇ ਸੂਬਿਆਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਨਵੀਆਂ ਸੇਸਾਇਟੀਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਜ ਯੋਜਨਾ ਨਾਬਾਰਡ, ਐੱਨਡੀਡੀਬੀ ਅਤੇ ਐੱਨਐੱਫਡੀਬੀ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਯੋਜਨਾ 'ਤੇ ਕੰਮ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

4. ਭੋਜਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਵਿਕੇਂਦਰੀਕ੍ਰਿਤ ਅਨਾਜ ਭੰਡਾਰਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਵੱਲੋਂ 31 ਮਈ, 2023 ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸ ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ ਪੀਏਸੀਐੱਸ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਕੀਮਾਂ ਦੇ ਤਾਲਮੇਲ ਨਾਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ

ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੋਦਾਮ, ਕਸਟਮ ਹਾਇਰਿੰਗ ਸੈਂਟਰ, ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਯੂਨਿਟ, ਵਾਜਬ ਮੁੱਲ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਆਦਿ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਯੋਜਨਾ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅੰਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੇਗੀ, ਅਨਾਜ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਨੂੰ ਘਟਾਏਗੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਪਜ ਦਾ ਵਧੀਆ ਮੁੱਲ ਮਿਲੇਗਾ ਅਤੇ ਪੀਏਸੀਐੱਸ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਇੱਕ ਪਾਇਲਟ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ-ਮੰਤਰਾਲਾ ਕਮੇਟੀ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਤਾਲਮੇਲ ਕਮੇਟੀ, ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਵਿਕਾਸ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਵਿਕਾਸ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਤਾਲਮੇਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

5. ਈ-ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੱਕ ਬਿਹਤਰ ਪਹੁੰਚ ਲਈ ਕਾਮਨ ਸਰਵਿਸ ਸੈਂਟਰਾਂ (CSC) ਵਜੋਂ ਪੀਏਸੀਐੱਸ

ਸਹਿਯੋਗ ਮੰਤਰਾਲੇ, ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕਸ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਮੰਤਰਾਲੇ, ਨਾਬਾਰਡ ਅਤੇ ਸੀਐੱਸਸੀ ਈ-ਗਵਰਨੈਂਸ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਦਰਮਿਆਨ ਪੀਏਸੀਐੱਸ ਰਾਹੀਂ ਸੀਐੱਸਸੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ 02.02.2023 ਨੂੰ ਸਹਿਮਤੀ ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਸੀਐੱਸਸੀ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ 300 ਤੋਂ ਵੱਧ ਈ-ਸੇਵਾਵਾਂ ਪੀਏਸੀਐੱਸ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਹੁਣ ਤੱਕ 15,000 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੀਏਸੀਐੱਸ ਨੂੰ ਸੀਐੱਸਸੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੀਏਸੀਐੱਸ ਦੇ ਆਨ-ਬੋਰਡਿੰਗ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਪੂਰਾਤੀ 'ਤੇ ਹੈ। ਆਨ-ਬੋਰਡ ਪੀਏਸੀਐੱਸ ਨੂੰ ਸੀਐੱਸਸੀ-ਐੱਸਪੀਵੀ ਅਤੇ ਨਾਬਾਰਡ ਵੱਲੋਂ ਸਿਖਲਾਈ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

6. ਪੀਏਸੀਐੱਸ ਦੁਆਰਾ ਨਵੀਆਂ ਕਿਸਾਨ ਉਤਪਾਦਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ (FPOs) ਦਾ ਗਠਨ

ਐੱਫਪੀਓ ਸਕੀਮ ਦੇ ਤਹਿਤ 1100 ਵਾਧੂ ਐੱਫਪੀਓ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ (ਐੱਨਸੀਡੀਸੀ)

ਹੁਣ ਪੀਏਸੀਐੱਸ ਖੇਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਰ ਆਰਥਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਐੱਫਪੀਓ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕਰ ਸਕੇਗੀ। ਇਹ ਪਹਿਲ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਪਜ ਦਾ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਲਾਹੇਵੰਦ ਮੁੱਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬਜ਼ਾਰ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਦਦਗਾਰ ਸਿੱਧ ਹੋਵੇਗੀ।

7. ਐਲ.ਪੀ.ਜੀ ਡਿਸਟਰੀਬਿਊਟਰਸ਼ਿਪ ਲਈ ਪੀਏਸੀਐੱਸ ਦੀ ਯੋਗਤਾ

ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਮੰਤਰਾਲਾ ਐਲਪੀਜੀ ਡਿਸਟਰੀਬਿਊਟਰਸ਼ਿਪ ਲਈ ਪੀਏਸੀਐੱਸ ਨੂੰ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਚ ਸੋਧ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੀਏਸੀਐੱਸ ਐਲਪੀਜੀ ਦੀ ਵੰਡ ਵੀ ਕਰ ਸਕੇਗਾ। ਇਹ ਪੀਏਸੀਐੱਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਆਰਥਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਨਵੇਂ ਮੌਕੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦੇਵੇਗਾ।

8. ਪੀਏਸੀਐੱਸ ਵੱਲੋਂ ਸੰਚਾਲਿਤ ਬਲਕ ਕੰਜ਼ਿਊਮਰ ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪ ਨੂੰ ਰਿਟੇਲ ਆਊਟਲੈੱਟ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦੀ ਆਗਿਆ

ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਮੰਤਰਾਲਾ ਮੌਜੂਦਾ ਥੋਕ ਖਪਤਕਾਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਧਾਰਕ ਪੀਏਸੀਐੱਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚੁਨ ਦੁਕਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪ ਡੀਲਰਸ਼ਿਪ ਲਈ ਵੀ ਪੀਏਸੀਐੱਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਪੀਏਸੀਐੱਸ ਦਾ ਮੁਨਾਫਾ ਵਧੇਗਾ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਚ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਨਵੇਂ ਮੌਕੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੇ।

9. ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜੈਨਰਿਕ ਦਵਾਈਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਲਈ ਜਨ ਔਸ਼ਧੀ ਕੇਂਦਰ ਵਜੋਂ ਪੀਏਸੀਐੱਸ

ਮਾਣਯੋਗ ਗ੍ਰਹਿ ਅਤੇ ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਮਾਣਯੋਗ ਰਸਾਇਣ ਅਤੇ ਖਾਦ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ 6 ਜੂਨ, 2023 ਨੂੰ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ, ਅਗਸਤ, 2023 ਤੱਕ 1,000 ਜਨ ਔਸ਼ਧੀ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਦਸੰਬਰ, 2023 ਤੱਕ 2,000 ਜਨ ਔਸ਼ਧੀ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਨਾਖਤ ਕੀਤੇ ਪੀਏਸੀਐੱਸ ਵਿੱਚ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਪਹਿਲ ਕਦਮੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਪਿੰਡ/ਬਲਾਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਸਤੀਆਂ ਜੈਨਰਿਕ ਦਵਾਈਆਂ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਪੀਏਸੀਐੱਸ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਵਾਧੂ ਮੌਕੇ ਮਿਲਣਗੇ। ਚਾਹਵਾਨ ਪੀਏਸੀਐੱਸ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਨਲਾਈਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

10. ਖਾਦ ਵੰਡ ਕੇਂਦਰ ਵਜੋਂ ਪੀਏਸੀਐੱਸ

ਮਾਣਯੋਗ ਗ੍ਰਹਿ ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਰਸਾਇਣ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ 6 ਜੂਨ, 2023 ਨੂੰ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ, ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਪੀਏਸੀਐੱਸ ਨੂੰ ਖਾਦ ਪ੍ਰਚੁਨ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕਿਸਾਨ ਸਮਰਿਧੀ ਕੇਂਦਰਾਂ (ਪੀਐਮਕੇਐਸਕੇ) ਅਤੇ ਖਾਦਾਂ ਅਤੇ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਛਿੜਕਾਅ ਲਈ ਡਰੇਨ ਉੱਦਮੀਆਂ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਡਰੇਨਾਂ ਦੀ

ਵਰਤੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਰਵੇਖਣ ਲਈ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਦਮ ਪੀਏਸੀਐਸ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਦਾਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗਾ ਅਤੇ ਪੀਏਸੀਐਸ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਨਵੇਂ ਮੌਕੇ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ।

11. ਪੀਏਸੀਐਸ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪੀਐੱਮ-ਕੁਸੁਮ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਕਨਵਰਜੈਂਸ

ਪੀਏਸੀਐਸ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਪਹੁੰਚ, ਜਿਸ ਦਾ 13 ਕਰੋੜ ਕਿਸਾਨ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਦਾ ਲਾਭ ਪੰਚਾਇਤ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਿਕੇਂਦਰੀਕ੍ਰਿਤ ਸੌਰ ਊਰਜਾ ਪਲਾਂਟਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ, ਪੀਏਸੀਐਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਿਸਾਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਡੀਜ਼ਲ ਪੰਪਾਂ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਸੋਲਰ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਵਾਟਰ ਪੰਪ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਫੋਟੋਵੋਲਟਾਇਕ ਮਾਡਿਊਲ ਸਥਾਪਤ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਊਰਜਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਕੀਮ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਮੀਲ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੀਏਸੀਐਸ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਦੇ ਵਿਕਲਪਿਕ ਸਰੋਤ ਮਿਲਣਗੇ। ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਸੰਕਲਪ ਨੋਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਐੱਮਐੱਨਆਰਈ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ 'ਤੇ ਸਕੱਤਰ (ਸਹਿਕਾਰਤਾ) ਦੀ ਨਵੇਂ ਅਤੇ ਨਵਿਆਉਣਯੋਗ ਊਰਜਾ ਮੰਤਰੀ ਮਾਣਯੋਗ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(ਬੀ) ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਲਈ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ

12. ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਲਈ ਆਮਦਨ ਕਰ ਉੱਤੇ ਸਰਚਾਰਜ ਵਿੱਚ ਕਮੀ

1 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ 10 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਲਈ ਆਮਦਨ ਕਰ 'ਤੇ ਸਰਚਾਰਜ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ 12% ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 7% ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ 'ਤੇ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਦਾ ਬੋਝ ਘੱਟ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਕੋਲ ਵਧੇਰੇ ਪੂੰਜੀ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗੀ।

13. ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ 'ਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਵਿਕਲਪਿਕ ਟੈਕਸ (ਐੱਮਏਟੀ) ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ

ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਵਿਕਲਪਿਕ ਕਰ ਦੀ ਦਰ 18.5% ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 15% ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨਾਲ ਹੁਣ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਮਿਲੇਗੀ ਅਤੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

14. ਪੀਏਸੀਐੱਸ ਅਤੇ ਪੀਸੀਏਡੀਬੀ ਦੁਆਰਾ ਨਕਦ ਜਮ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਨਕਦ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ

ਪੀਏਸੀਐੱਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਦੁਆਰਾ ਨਕਦ ਜਮ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਨਕਦ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕਾਂ (ਪੀਸੀਏਡੀਬੀ) ਨੂੰ 20,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮੈਂਬਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਬਣਾਏਗੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਏਗੀ ਅਤੇ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਏਗੀ।

15. ਨਵਨਿਰਮਿਤ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਲਈ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ

31 ਮਾਰਚ, 2024 ਤੱਕ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰਜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਨਵਨਿਰਮਿਤ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸਰਚਾਰਜ ਦੇ ਨਾਲ 30% ਤੱਕ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਟੈਕਸ ਦਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 15% ਦੀ ਫਲੈਟ ਦਰ ਨਾਲ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨਾਲ ਹੁਣ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨਤਾ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਨਿਰਮਾਣ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਵੀਆਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਦੇ ਗਠਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਮਿਲੇਗਾ।

16. ਨਕਦ ਕਢਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਰੋਤ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਕਟੌਤੀ (TDS) ਦੀ ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕੇਂਦਰੀ ਬਜਟ 2023-24 ਰਾਹੀਂ, ਸਰੋਤ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਦੀ ਨਕਦ ਨਿਕਾਸੀ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ 1 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 3 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨਾਲ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਲਈ ਟੈਕਸ ਡਿਡਕਟਿਡ ਐਟ ਸੋਰਸ (ਟੀਡੀਐਸ) ਦੀ ਬੱਚਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਰ ਸਕਣਗੀਆਂ।

17. ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 269 ਐਸਟੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਕਦ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਟਰਾਂ ਨਾਲ 'ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ' ਨੂੰ 'ਇਕ ਘਟਨਾ' ਮੰਨਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਟਰ ਨਾਲ ਹੋਏ ਸਾਰੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਨਕਦ ਰਸੀਦ ਦੇ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਟੈਕਸਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਸਰਕੂਲਰ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਟਰਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ 'ਕੰਟਰੈਕਟ' ਨੂੰ 'ਇੱਕ ਘਟਨਾ' ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਾਲ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਟਰ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ 2 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਹਰੇਕ ਨਕਦ ਲੈਣ-

ਦੇਣ 'ਤੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਜੁਰਮਾਨਾ ਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ, ਰਾਜ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਦੁੱਧ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਹੁਣ ਬੈਂਕ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਟਰਾਂ ਤੋਂ ਨਕਦ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਮੈਂਬਰ ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਨੂੰ ਨਕਦ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੀਆਂ।

(ਸੀ) ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ

18. ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ (ਯੂਸੀਬੀ) ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਖੋਲ੍ਹ ਸਕਣਗੇ।
19. ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ (ਯੂਸੀਬੀ) ਵੀ ਵਪਾਰਕ ਬੈਂਕਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਕਾਇਆ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦਾ ਵਨ-ਟਾਈਮ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਵੀ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।
20. ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਾਯੋਰਿਟੀ ਸੈਕਟਰੀ ਲੈਂਡਿੰਗ (ਪੀਐੱਸਐੱਲ) ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਧੂ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।
21. ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਨਾਲ ਨਿਯਮਤ ਗੱਲਬਾਤ ਲਈ ਆਰਬੀਆਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨੋਡਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
22. ਆਰਬੀਆਈ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਡੇਰ-ਸਟੈਪ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।
23. ਆਰਬੀਆਈ ਨੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹਾਊਸਿੰਗ ਲੋਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਦੁੱਗਣੇ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।
24. ਰੂਰਲ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਹੁਣ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ - ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੈਕਟਰ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਆਵੇਗੀ।
25. ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਸੀਜੀਟੀਐੱਮਐੱਸਈ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ [MLIs] ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹੁਣ ਮੈਂਬਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ਿਆਂ 'ਤੇ 85 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਜੋਖਮ ਕਵਰੇਜ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈ ਸਕਣਗੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਉੱਦਮਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹੁਣ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ 5 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦਾ ਜਮਾਨਤ ਮੁਕਤ ਕਰਜ਼ਾ ਮਿਲ ਸਕੇਗਾ।
26. ਆਧੁਨਿਕ ਆਧਾਰ ਸਮਰੱਥ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ (ਏਈਪੀਐੱਸ) ਲਈ ਆਨ-ਬੋਰਡਿੰਗ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਨੂੰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ

ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਹਿਕਾਰੀ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰੀ-ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਪੜਾਅ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਇਹ ਸਹੂਲਤ ਮੁਫਤ ਮਿਲ ਸਕੇਗੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹੁਣ ਕਿਸਾਨ ਆਪਣੇ ਫਿੰਗਰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਘਰ ਚ ਹੀ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।

(ਡੀ) ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੰਡ ਮਿੱਲਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤੀ

27. ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੰਡ ਮਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਕਰ ਤੋਂ ਰਾਹਤ

ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੰਡ ਮਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਗੰਨੇ ਦੀਆਂ ਉੱਚੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਲਾਹੇਵੰਦ ਮੁੱਲ ਤੱਕ ਜਾਂ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕੀਮਤ ਤੱਕ ਵਾਧੂ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨਾਲ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੰਡ ਮਿੱਲਾਂ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਗੰਨੇ ਦਾ ਉੱਚਾ ਮੁੱਲ ਦੇ ਸਕਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵੱਧ ਖਰਚੇ 'ਤੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਟੌਤੀ ਮਿਲੇਗੀ।

28. ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੰਡ ਮਿੱਲਾਂ ਦੇ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਦਹਾਕਿਆਂ ਪੁਰਾਣੇ ਲੰਬਿਤ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨਾ

ਕੇਂਦਰੀ ਬਜਟ 2023-24 ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੰਡ ਮਿੱਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਗੰਨਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਦਾਇਗੀਆਂ 2016-17 ਨੂੰ ਖਰਚੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਲੇਮ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਰੀਬ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਹਤ ਮਿਲ ਸਕੇਗੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਲਟਕਦੇ ਆ ਰਹੇ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਦੇ ਮਸਲੇ ਹੱਲ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

29. ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੰਡ ਮਿੱਲਾਂ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਲਈ ਐੱਨਸੀਡੀਸੀ ਰਾਹੀਂ 10,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕਰਜ਼ਾ ਯੋਜਨਾ

ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੰਡ ਮਿੱਲਾਂ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਲਈ ਐੱਨਸੀਡੀਸੀ ਨੂੰ 'ਗ੍ਰਾਂਟ-ਇਨ-ਏਡ' ਨਾਮ ਦੀ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2022-23 ਅਤੇ 2023-24 ਦੌਰਾਨ ਐੱਨਸੀਡੀਸੀ ਨੂੰ 1,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੇਵੇਗੀ। ਐੱਨਸੀਡੀਸੀ ਇਸ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੰਡ ਮਿੱਲਾਂ ਨੂੰ 10,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਰੇਗੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਹ ਈਥਾਨੋਲ ਪਲਾਂਟ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸਹਿ-ਜਨਰੇਸ਼ਨ ਪਲਾਂਟ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਪੂੰਜੀ ਲਈ ਜਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਰ ਸਕਣਗੀਆਂ।

30. ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੰਡ ਮਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਈਥਾਨੋਲ ਦੀ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਕੋਜੇਨ ਪਾਵਰ ਪਲਾਂਟਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਵਿੱਚ ਤਰਜੀਹ

ਈਥਾਨੋਲ ਬਲੈਂਡਿੰਗ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਈਬੀਪੀ) ਤਹਿਤ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਈਥਾਨੋਲ ਖਰੀਦ ਲਈ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੰਡ ਮਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਰੰਨੇ ਦੇ ਬਰਾਮ ਤੋਂ ਸਹਿ-ਜਨਰੇਸ਼ਨ ਪਾਵਰ ਪਲਾਂਟ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਦਮਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੰਡ ਮਿੱਲਾਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਨਾਫਾ ਵੀ ਵਧੇਗਾ।

(ਈ) ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਨਵੀਆਂ ਬਹੁ-ਰਾਜੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ

31. ਨਿਰਯਾਤ ਲਈ ਨਵੀਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਬਹੁ-ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ

ਮਲਟੀ-ਸਟੇਟ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ, 2002 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਨਿਰਯਾਤ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਛਤਰੀ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਐਕਸਪੋਰਟਸ ਲਿਮਿਟਡ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਤੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ, ਰਾਜ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਬਹੁ-ਰਾਜੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਇਸ ਦੀਆਂ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਰਯਾਤ ਵਿੱਚ ਸੁਵਿਧਾ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦਾ ਵਧੀਆ ਮੁੱਲ ਮਿਲੇਗਾ।

32. ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਬੀਜਾਂ ਲਈ ਨਵੀਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਬਹੁ-ਰਾਜੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ

ਮਲਟੀ-ਸਟੇਟ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ, 2002 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਭਾਰਤੀ ਬੀਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਮਿਤੀ ਲਿਮਿਟਡ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਬ੍ਰਾਂਡ ਨਾਮ ਹੇਠ ਉੱਨਤ ਬੀਜਾਂ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ, ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਵੰਡ ਲਈ ਇੱਕ ਛਤਰੀ ਸੰਗਠਨ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਜਾਂ/ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ (ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ, ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ) ਇਸ ਦੀਆਂ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸੋਸਾਇਟੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਧਰੇ ਹੋਏ ਬੀਜਾਂ ਦੀ ਉਪਲੱਬਧਤਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰੇਗੀ, ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਏਗੀ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰੇਗੀ।

33. ਜੈਵਿਕ ਖੇਤੀ ਲਈ ਨਵੀਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਬਹੁ-ਰਾਜੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ

ਨੈਸ਼ਨਲ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਆਰਗੈਨਿਕਸ ਲਿਮਿਟਡ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਮਲਟੀਸਟੇਟ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ, 2002 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਛਤਰੀ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਅਤੇ

ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਜੈਵਿਕ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ, ਵੰਡ ਅਤੇ ਮੰਡੀਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ, ਰਾਜ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨਾਂ, ਮਲਟੀ-ਸਟੇਟ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਅਤੇ ਫਾਰਮਰ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨਜ਼ (ਐੱਫਪੀਓਜ਼) ਸਮੇਤ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਤੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਇਸ ਦੀਆਂ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਜੈਵਿਕ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਵਧੇਗਾ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਮੁਨਾਫਾ ਵਧੇਗਾ।

(ਐੱਫ) ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ

34. ਵਿਸ਼ਵ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ

ਸਹਿਕਾਰੀ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿਖਲਾਈ, ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ, ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ। ਇਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਨਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਟਿਕਾਊ, ਢੁਕਵੀਂ ਅਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਭਰਪੂਰ ਸਪਲਾਈ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ। ਇਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਪਣੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਹੋਵੇਗੀ।

35. ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਦੀ ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ

ਇਸ ਸਕੀਮ ਦੀ ਲੋੜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਆਰਥਿਕ ਸੰਸਥਾ ਬਣਾਉਣ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਕਰਨ, ਵਾਮਨੀਕਾਮ, ਐੱਨਸੀਸੀਟੀ ਅਤੇ ਜੇਸੀਟੀਸੀ ਦੀ ਫੈਕਲਟੀ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਣਵੱਤਾ ਭਰਪੂਰ ਖੋਜ ਅਤੇ ਅਧਿਐਨ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਆਦਿ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਹਿਤਧਾਰਕਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਕੀਮ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਟੀਚਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

36. ਐਨਸੀਸੀਟੀ (NCCT) ਰਾਹੀਂ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ

ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਮੰਤਰਾਲੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕੌਂਸਲ ਫਾਰ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ (ਐੱਨਸੀਸੀਟੀ) ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ, ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਬੋਰਡ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜਾਂ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਫੈਲੇ ਆਪਣੇ 20 ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੈਮਨੀਕਾਮ (ਵੈਕੁੰਠ ਮਹਿਤਾ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ

ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ) ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 14 ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਅਤੇ ਪੰਜ ਖੇਤਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਸੰਸਥਾਨ ਹਨ। ਐਨਸੀਸੀਟੀ ਨੇ ਸਾਲ 2022-23 ਵਿੱਚ 3287 ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਸਹਿਕਾਰੀ ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ, ਕਾਮਿਆਂ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਲਈ 1740 ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਟੀਚਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ, ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਲਗਭਗ 2,01,507 ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ 43,500 ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਪੰਜ ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਹੈ।

ਐਨਸੀਸੀਟੀ ਰਾਹੀਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਲਈ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੇਕੇਸ਼ਨਲ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾਵਾਂ (ਮੌਜੂਦਾ ਡੀਪੀਆਰ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ) ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

(ਜੀ) ਨਵੀਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਨਵਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ

ਡਾਟਾਬੇਸ

37. ਨਵੀਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਨੀਤੀ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ

ਸਾਬਕਾ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਰੇਸ਼ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ' ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਰਾਹੀਂ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ' ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਸਾਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਨੀਤੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਬਹੁ-ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 49 ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ ਮਾਹਰ ਅਤੇ ਹਿਤਧਾਰਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਮਾਹਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ 9 ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਹਿਤਧਾਰਕਾਂ ਨਾਲ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਹਿਯੋਗ ਨੀਤੀ ਦੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਤਿਆਰ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ।

38. ਨਵਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਡਾਟਾਬੇਸ

ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ, ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਅਤੇ ਅਪ ਟੂ ਡੇਟ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਡਾਟਾਬੇਸ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਪੜਾਅਵਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ ਤਹਿਤ 28 ਫਰਵਰੀ, 2023 ਨੂੰ ਪੀਏਸੀਐਸ, ਡੇਅਰੀ ਅਤੇ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਦੀਆਂ ਲਗਭਗ 2.64 ਲੱਖ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਦੀ ਮੈਪਿੰਗ ਦਾ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਅਤੇ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਮੈਪਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਤੀਜੇ

ਪੜਾਅ ਤਹਿਤ, ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਲਗਭਗ 5.8 ਲੱਖ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਡਾਟਾਬੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਜੂਨ, 2023 ਤੱਕ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਟੀਚਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(ਐਚ) ਜੀਈਐਮ ਪੋਰਟਲ 'ਤੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਨੂੰ 'ਖਰੀਦਦਾਰ' ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ

39. ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀਮੰਡਲ ਨੇ 1 ਜੂਨ, 2022 ਨੂੰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਈ-ਮਾਰਕੀਟਪਲੇਸ (ਜੀਈਐਮ) 'ਤੇ 'ਖਰੀਦਦਾਰ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਹੁਣ ਜੀਈਐਮ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਲਗਭਗ 60 ਲੱਖ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ/ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਖਰੀਦ ਕਰ ਸਕਣਗੀਆਂ। ਹੁਣ ਤੱਕ 550 ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਪੋਰਟਲ 'ਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਆਨਬੋਰਡ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਜੀਈਐਮ 'ਤੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

(ਆਈ) ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ (ਐਨਸੀਡੀਸੀ) ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ

40. ਐਨਸੀਡੀਸੀ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਵੈ-ਸਹਾਇਤਾ ਸਮੂਹਾਂ ਲਈ 'ਸਵਾਯਾਮ ਸ਼ਕਤੀ ਸਹਿਕਾਰ' ਜਿਹੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ; ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ੇ ਲਈ 'ਦੀਰਘਾਵਧੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਕ ਸਹਿਕਾਰ'; ਡੇਅਰੀ ਲਈ 'ਡੇਅਰੀ ਸਹਿਕਾਰ' ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਆਦਿ ਲਈ 'ਨੰਦਿਨੀ ਸਹਿਕਾਰ' ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2022-23 ਵਿੱਚ, ਐਨਸੀਡੀਸੀ ਨੇ 41,025 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ (ਆਰਜ਼ੀ) ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵੰਡੀ ਜੋ 2021-22 ਵਿੱਚ 34,221 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵੰਡ ਨਾਲੋਂ ਲਗਭਗ 20% ਵੱਧ ਹੈ। ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਫੰਡਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ, ਐਨਸੀਡੀਸੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਅਤੇ ਭੂਗੋਲਿਕ ਫੈਲਾਅ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ ਅਗਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਲਗਭਗ 3 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਐਨਸੀਡੀਸੀ ਦੀਆਂ ਕਰਜ਼ਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

41. (ਜੇ) ਕੇਂਦਰੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ

ਕੇਂਦਰੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦਾ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ

ਕੇਂਦਰੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦਾ ਦਫ਼ਤਰ ਮਲਟੀ ਸਟੇਟ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ (ਐਮਐਸਸੀਐਸ) ਐਕਟ, 2002 ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦਾ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਮਲਟੀ-ਸਟੇਟ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਲਈ ਡਿਜੀਟਲ ਈਕੋਸਿਸਟਮ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਕੇਂਦਰੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਖੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਕੰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਰਾਹੀਂ ਸਮਾਂਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਬੇਨਤੀਆਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਓਟੀਪੀ ਅਧਾਰਤ ਉਪਭੋਗਤਾ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ, ਐਮਐਸਸੀਐਸ ਐਕਟ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਲਈ ਤਸਦੀਕ ਜਾਂਚ, ਵੀਸੀ ਰਾਹੀਂ ਸੁਣਵਾਈ, ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਰ ਸੰਚਾਰ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਕੰਪਿਊਟਰਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨਵੇਂ ਐਮ.ਐਸ.ਸੀ.ਐਸ. ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਾਨੀ ਨੂੰ ਵੀ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰੇਗਾ।

42. ਬਹੁ-ਰਾਜੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ (ਸੋਧ) ਬਿੱਲ, 2022

ਬਹੁ-ਰਾਜੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ (ਸੋਧ) ਬਿੱਲ, 2022 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਬਹੁ-ਰਾਜੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ, 2002 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ 97ਵੀਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ, ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਵਧਾਉਣ, ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਵਧਾਉਣ, ਬਹੁ-ਰਾਜੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਬਿੱਲ 7 ਦਸੰਬਰ, 2022 ਨੂੰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 20 ਦਸੰਬਰ, 2022 ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਸਦਨਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਸੰਸਦੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਂਝੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਬਿੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ 22.03.2023 ਨੂੰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਬਿੱਲ ਸੰਸਦ ਦੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

(ਕੇ) ਹੋਰ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ

43. ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕਾਂ (ਏਆਰਡੀਬੀਜ਼) ਦਾ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ

ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਮੰਤਰਾਲਾ

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕਾਂ (ਏਆਰਡੀਬੀਜ਼) ਦੇ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਕਈ ਹਿੱਸੇ ਹੋਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਰਡਵੇਅਰ ਖਰੀਦ, ਵਿਆਪਕ ਐਂਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ ਰਿਸੋਰਸ ਪਲਾਨਿੰਗ (ERP) ਸਮਾਧਾਨ, ਡਿਜੀਟਲਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ, ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਆਦਿ। ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖਰਚ ਦਾ 25 ਫੀਸਦੀ ਏਆਰਡੀ ਬੀਜ਼ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦਾ 75 ਫੀਸਦੀ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਸਹਿਣ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ ਏਆਰਡੀਬੀਜ਼ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲਾਭ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਧੀ ਹੋਈ ਕੁਸ਼ਲਤਾ, ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕਰਜ਼ਾ ਵੰਡਣਾ, ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਲਾਗਤ ਘਟਣਾ, ਵਧੀ ਹੋਈ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਦਾ ਅਸੰਤੁਲਨ ਘੱਟ ਹੋਣਾ ਆਦਿ।

44. ਸਹਾਰਾ ਗਰੁੱਪ ਆਫ਼ ਸੇਸਾਇਟੀਜ਼ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਰੀਫੰਡ

ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ, ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 29.03.2023 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਸਹਾਰਾ-ਸੇਬੀ ਰੀਫੰਡ ਖਾਤੇ ਤੋਂ 5000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸਹਾਰਾ ਗਰੁੱਪ ਦੀਆਂ 4 ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੇਸਾਇਟੀਆਂ (ਸਹਾਰਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਲਿਮਿਟਡ, ਸਹਾਰਾਯਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਮਲਟੀਪਰਪਜ਼ ਸੇਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟਡ, ਹਮਾਰਾ ਇੰਡੀਆ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੇਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟਡ ਅਤੇ ਸਟਾਰਸ ਮਲਟੀਪਰਪਜ਼ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੇਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟਡ) ਦੇ ਜਾਇਜ਼ ਬਕਾਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਮਲਟੀ-ਸਟੇਟ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੇਸਾਇਟੀਆਂ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

ਸਟਾਕਹੋਲਡਿੰਗ ਡਾਕੂਮੈਂਟਸ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਲਿਮਿਟਡ (ਐੱਸਡੀਐੱਮਐੱਸਐੱਲ) ਵੱਲੋਂ ਬਕਾਏ ਵੰਡਣ ਲਈ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੇਂਦਰੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਸਟਿਸ ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ ਸੁਭਾਸ਼ ਰੈਡੀ (ਰਿਟਾਇਰਡ) ਅਤੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ਼੍ਰੀ ਗੌਰਵ ਅਗਰਵਾਲ, ਐਮਿਕਸ ਕਿਊਰੀ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਇੱਕ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਡਿਜੀਟਲ ਸਿਸਟਮ (ਪੋਰਟਲ) ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਰੀਫੰਡ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਕਮੇਟੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਚਾਰ ਅਫਸਰ ਆਨ ਸਪੈਸ਼ਲ ਡਿਊਟੀ (ਓਐਸਡੀ) ਵੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪੋਰਟਲ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ, ਨੇਕ ਇਰਾਦੇ ਵਾਲੇ ਜਮ੍ਹਾਂਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮਾਂ ਅਤੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਸਹੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੇਂਦਰੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ

ਦਫ਼ਤਰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰੈਸ ਰਿਲੀਜ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਪੋਰਟਲ ਰਾਹੀਂ ਰਿਫੰਡ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

45. ਰਾਜਾਂ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ ਲਈ ਸਕੀਮ

ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਲਈ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਾਨੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਕਾਗਜ਼ ਰਹਿਤ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਲਈ ਇੱਕ ਡਿਜੀਟਲ ਈਕੋਸਿਸਟਮ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਰਾਜ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਦੇ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਕੀਮ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਐਕਟ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੰਤਰਾਲਾ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਾਯੋਜਿਤ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
